

Szegedi Ítéltábla

Az ügy száma:

Gf.III.30.151/2023/4. szám

A felperes:

felperes neve (felperes székhelye)

A felperes meghatalmazott jogi képviselője:

Dr. B. Tóth Helga kamarai jogtanácsos (címe)

Az alperes:

alperes neve (alperes lakcíme)

Az alperes meghatalmazott jogi képviselője:

Csvila Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Csvila István ügyvéd, címe)

A per tárgya:

Vezető tisztségviselő felelősségének megállapítása

Az elsőfokú bíróság neve és a határozatának száma:

Kecskeméti Törvényszék 10.G.21.605/2022/30.

A fellebbezést benyújtó fél és a fellebbezés sorszáma:

Az alperes 10.G.21.605/2022/33.

Í T É L E T

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg a felperesnek 24 000 (huszonnégyezer) forint másodfokú perkoltséget.

Megállapítja, hogy a feleket az ügyben megillető tárgyi illetékfeljegyzési jog ellenére előzetesen megfizetett 48 000 (tizennyolcezer) forint fellebbezési eljárási illeték viselésére az alperes köteles.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

A tényállás

[1] Az alperes 2017. július 26. napjától egyedüli tagja és a 2019. november 6-i lemondásáig önálló cégjegyzésre jogosult vezető tisztségviselője volt a adós Kft.-nek (továbbiakban: adós). Az alperes az adós egyedüli tagjaként 2019. november 6. napján az adós ügyvezetőjének személy 1 neveet jelölte ki. Erre tekintettel 2019. november 8. napján a vezető tisztségviselő személyét érintő változásbejegyzési kérelmet az adós előterjesztette, amely kérelmet az illetékes Cégbíróság a 2020. január 1. napján jogerőre emelkedett Cg.03-09-...../15. számú végzésével elutasított az új vezető tisztségviselő személyére vonatkozó – a büntetett előélet folytán fennálló – kizáró okkal kapcsolatos hiánypótlási kötelezettség elmulasztása miatt. Az alperes ügyvezetői tisztségének megszűnése így nem került átvezetésre a cégjegyzéken.

[2] Az alperes munkaviszony keretében látta el az ügyvezetői tisztséget, a munkaviszonya 2021. július 21. napjával került lezárásra. 2020. május 20. napján a 2019. május 1. napja és 2020. április 30. napja közötti időszakra 12 db 08 típusú (havi bevallás a kifizetésekkel, juttatásokkal összefüggő adóról, járulékokról és egyéb adókról, valamint a szakképzési hozzájárulásról), valamint a 2019. április 1. napja és 2020. december 31. napja közötti időszakra 3 db negyedéves 65 típusú általános forgalmi adó bevallást nyújtott be elektronikus úton az adóhatósághoz.

[3] A felperes 2019. március 27. napján végrehajtási eljárást kezdeményezett 170 000 forint adótartozás behajtása érdekében, amely során összesen 56 762 forint térült meg beszédési megbízásból, a további végrehajtási cselekmények sem vezettek eredményre.

[4] A felperes 2021. május 3. napján előterjesztett kérelme alapján a Kecskeméti Törvényszék a 2021. július 6. napján jogerőre emelkedett 28.Fpk....../13. számú végzésével elrendelte az adós felszámolását, amelynek kezdő időpontja 2021. július 22. napja.

[5] A felszámolási eljárásban a felperes 5 328 951 forint összegű hitelezői igényt jelentett be, amelyet a felszámoló nyilvántartásba vett. Az összes nyilvántartásba vett hitelezői igény összege 5 380 810 forint.

[6] Az adós 2019. és 2020. évi beszámolójának közzététele és letétbe helyezése, valamint a csődeljárásról és felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény (Cstv.) 31. § (1) bekezdésében meghatározott kötelezettségek teljesítése nem történt meg.

[7] A Kecskeméti Törvényszék a 2022. augusztus 16. napján jogerőre emelkedett 28.Fpk....../40. számú végzésével az adós felszámolási eljárását befejezte és az adóst megszüntette. Egyéb rendelkezései mellett megállapította, hogy az adósnak felosztható vagyona nincs, és kötelezte az alperest, mint az adós gazdálkodó szervezet vezető tisztségviselőjét az állam javára 134 358 forint felszámolói díjkiegészítés és a felperes javára 25 000 forint meg nem térült közzétételi költségtérítés megfizetésére.

A felperes keresete és az alperes védekezése

[8] A felperes a 2022. augusztus 9. napján előterjesztett keresetében annak megállapítását kérte, hogy az alperes vezetői feladatait nem a hitelezők érdekeinek figyelembevételével látta el az adós fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetének bekövetkeztét követően és az 5 380 810 forint összegben bejelentett hitelezői követelés teljes mértékben történő kielégítése megghiúsulhat. Érvényesíteni kívánt jogként a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény (Cstv.) 33/A. § (1) és (5) bekezdését jelölte meg. Előadta, a közhiteles nyilvántartás adatai és a Cstv. 33/A. § (2) bekezdése alapján az alperes a felszámolás kezdetéig az adós vezetőjének minősült. Hivatkozott arra, az alperes a 2019. és 2020. évi beszámoló letétbe helyezési és közzétételi kötelezettségének nem tett eleget, továbbá a Cstv. 31. § (1) bekezdés a) és b) pontja szerinti kötelezettségeit sem teljesítette. Ezért álláspontja szerint a Cstv. 33/A. § (5) bekezdése értelmében az alperesnek kell bizonyítania, hogy nem következett be az adós fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzete, vagy ha ilyen körülmény fennállt, a vezetési feladatai során a hitelezői érdekeket is figyelembe vette. Állította, az adós fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzete legkésőbb 2019. március 27. napján bekövetkezett, mivel a végrehajtási eljárás nem vezetett eredményre. Érvelése szerint az adós iratanyagának átadása hiánya miatt bizonyítási szükséghelyzetben van az alperes mulasztása és a hitelezői igények teljes kielégítésének megghiúsulása közötti okozati összefüggést illetően.

[9] Az alperes ellenkérelme kapcsán kitért arra, az alperes munkaviszonya az adósnál 2021. július 21. napjával került lezárásra, valamint 2020. május 20. napján bevallásokat nyújtott be az adóhatóságához. Hitelezői érdekeket sértő megatartásnak tartotta, hogy az alperes a végrehajtási eljárás megindítását követően kívánta megszüntetni ügyvezetői tisztségét.

[10] Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Vitatta, hogy 2019. november 6. napját követően az adós tagja és vezető tisztségviselője volt, ilyen minőségben sem járt el. Az ügyvéd által részére aláírásra átadott iratokra tekintettel abban a hiszemben volt, hogy ennek eredményeként az adós tagja és vezető tisztségviselője személy 1 neve, akit illetően összeférhetetlenségi okról nem volt tudomása. A cégbíróság hiánypótlási felhívásról és visszautasító határozatáról az eljáró ügyvéd nem értesítette. Az adós teljes iratanyagát pedig átadta az új ügyvezetőnek. Ezért nem terhelték a Cstv. 33/A. § (5) bekezdésében meghatározott kötelezettségek. Megítélése szerint az adós fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzete nem következett be, mivel a 170 000 forint összegű adótartozáshoz képest az adós saját tőkéje a 2018. évi beszámoló szerint 7 094 000 forint volt, és a felperes nem adta elő, hogy a végrehajtási eljárás miatt nem vezetett eredményre. Védekezése szerint nem a vezetése alatti időtartamban keletkezett a felperes követelése.

Az elsőfokú ítélet

[11] Az elsőfokú bíróság ítéletével megállapította, hogy az alperes vezetői feladatait nem a hitelezők érdekeinek figyelembevételével látta el az adós fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzete bekövetkeztét követően, és ezzel összefüggésben az 5 380 810 forint összegben bejelentett hitelezői követelés teljes mértékben történő kielégítése meghiúsulhat. Kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 60 000 forint perköltséget és az államnak 36 000 forint eljárási illetéket. Határozatának indokolása szerint a felperes hitelezői igényét az adós felszámolási eljárásában a felszámoló nyilvántartásba vette, ezért a felperes a Cstv. 3. § (1) bekezdés cd) pontja szerinti hitelezőként a kereset előterjesztésére jogosult volt.

[12] Rámutatott, a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezte megállapítható, ha a lefolytatott végrehajtás eredménytelen volt, vagy az azonnali beszedési megbízás fedezethiány miatt nem teljesült. Nem fogadta el ezért az alperesnek azt a védekezését, hogy az adós saját tőke összegére figyelemmel 170 000 forint összegű tartozás nem eredményezhetett fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetet. Az alperes pedig tudomással bírt vagy tudomással kellett rendelkeznie arról, hogy 2019. március 27. napjától folyamatban volt az adóvégrehajtási eljárás és ekkor a követelés csupán részben térült meg. Utalt arra, az alperes csupán általánosságban foglalkozott a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezte időpontjának meghatározásával, azonban konkrét tényelőadással nem vitatta, hogy az adós 2019. március 27. napját követően teljesíteni tudott volna.

[13] Rögzítette, a Cstv. 33/A. § (5) bekezdésére figyelemmel bizonyítottanak kell tekinteni, hogy az adós fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetben volt az alperes vezetői tisztségének időtartama alatt, és a vezetői feladata ellátása során az alperes a hitelezői érdekeket nem vette figyelembe. Ennek ellenkezőjét az alperes ugyanis nem bizonyította, mint ahogyan azt sem, hogy az új ügyvezető részére az adós minden iratát átadta.

[14] Az alperes vezetői felelőssége szempontjából annak tulajdonított jelentőséget, hogy az alperes a lemondását követő időszakban is ténylegesen ügyvezetői feladatokat látott el, amelyből arra lehet következtetni, hogy értesült az új ügyvezető cégjegyzékbe való bejegyzése iránti kérelem elutasításáról, és egyszemélyi tulajdonosként sem intézkedett a

törvénytörő állapot megszüntetése érdekében. A munkaviszonyát 2021. július 21. napjáig fenntartotta, adóbevallásokat nyújtott be 2021. évben, a felszámolási eljárást befejező végzésben előírt fizetési kötelezettségeit teljesítette, a végzéssel szemben fellebbezéssel nem élt. Bizonyított, hogy ezért, hogy amikor szükség volt rá, az alperes látta el az adós képviselőt a lemondását követően is, a képviselőt ténylegesen más személynek nem adta át. Kitért arra, a vezető harmadik személyek irányában nem hivatkozhat arra, hogy nem volt abban a helyzetben vagy nem kívánta, nem tudta akármilyen körülmény folytán a tisztséggel járó feladatait hosszabb távon ellátni.

[15] Megállapította, a hitelezői igény teljes kielégítése megvalósulásának lehetőségét az a felróható magatartás adta meg, hogy a kiegyenlített, lejárt adótartozás fennállása ismeretében/ellenében az alperes törekvése az adós működésének a felhagyására irányult, de nem a törvény szerinti végelszámolás vagy önfelszámolás útján, hanem az ügyvezetés olyan személy részére történő átadásával, akivel soha nem találkozott, igazolható módon nem adott át cégitatókat, és büntetlen előéletű. Az alperes célja továbbá a hitelezőkkel szembeni helytállás elkerülése volt. Szükségtelennek tartotta ezért a cégeladási kísérlet körülményeinek vizsgálatát.

A fellebbezés és fellebbezési ellenkérelem

[16] Az ítélettel szemben az alperes terjesztett elő fellebbezést, elsődlegesen annak hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára kötelezését, másodlagosan megváltoztatását és a kereset elutasítását kérte. Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság személy 1 neve meghallgatásán kívül a tanúbizonyítási indítványait mellőzte, és a fizetési képtelenség bekövetkeztének időpontját illetően az elsőfokú bíróság a tényállást nem tárta fel. Álláspontja szerint vezető tisztségviselői jogviszonyának időtartama alatt az adós fizetési képtelenséggel fenyegető helyzete nem következett be, figyelemmel az adós saját tőkéjének összegére, a követelés kisebb összegére és arra, hogy a hitelező követelése 2019. december 12. napján részben megtért. Hivatkozott arra, az elsőfokú bíróság iratellenesen állapította meg, hogy lemondását követően is végzett tevékenységet az adós. Állította, a lemondását követően az ügyfélkapuján az adós bevallásait személy 2 neve nyújtotta be, amely lehetőségét a felperes sem cáfolta. Kifejtette, az elsőfokú bíróságnak vizsgálnia kellett volna a hitelezői igények keletkezésének időpontját és összecszerűségét, mivel a felperes követelése összegének emelkedését az okozta, hogy bejelentési kötelezettségének az adós nem tett eleget az alperes vezető tisztségviselői jogviszonyának megszűnését követően. Kiemelte, a vagyonsökkenést illetően a felperes nem adott elő érvelést, és az okozati összefüggés esetében is csak azt jelölte meg, hogy az adós beszámolóit nem kerültek közzétételre. Megítélése szerint a vezetői felelősség valamennyi feltétele kapcsán a felperest terheli a bizonyítási kötelezettség.

[17] A felperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyására irányult. Hangsúlyozta, az alperes a 2019. november 6.-i lemondását követően is az adós képviselőként eljár, és ezt követően is az adós egyedüli tagja marad, a tagsági jogviszonyt a változás bejegyzés iránti kérelem nem érintette. Véleménye szerint az iratanyag átadása hiányában a Cstv. 33/A. § (5) bekezdése szerint alakult a perben a bizonyítási kötelezettség. Utalt arra, a keresetben a hitelezői igény megvalósulására hivatkozott, így a vagyonsökkenést nem kellett vizsgálni.

Az ítéltábla döntésének indokai

[18] A fellebbezés alaptalan.

[19] A polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (Pp.) 370. § (1) bekezdése szerint a másodfokú bíróság felülbírálati jogkörét az erre irányuló fellebbezési kérelemre, csatlakozó fellebbezésre, ellenkérelemre, azok korlátai között gyakorolja. Ilyen korlátnak minősülnek a fellebbezés 371. § (1) bekezdésében megjelölt tartalmi követelményei körében előadottak. E jogszabályi rendelkezésből következik, hogy korlátot nem csak az képez, hogy a fellebbező fél milyen tartalmú másodfokú döntést kér, hanem az is, hogy ezt milyen indokkal teszi, melyik eljárási vagy anyagi jogszabály megsértésére hivatkozik.

[20] Ennek megfelelően a felülbírálat keretében – figyelemmel a fellebbezés indokaira – az ítéltábla egyrészt a Pp. 369. § (1) bekezdése szerinti jogkörében eljárva azt vizsgálta, hogy vétett-e eljárási szabálysértést az elsőfokú bíróság az alperes által indítványozott tanúk meghallgatásának mellőzésével és a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezése időpontjának, valamint a felperes követelése keletkezése időpontjának bizonyításával kapcsolatban, másrészt a Pp. 369. § (3) bekezdés a) és c) pontja szerinti felülbírálati jogkörében az ítélet anyagi jognak való megfelelését.

[21] A felperes keresetében az alperes vezetői felelősségének megállapítását arra hivatkozással kérte, hogy az adós fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzete bekövetkeztét követően ügyvezetői feladatokat nem a hitelezői érdekek figyelembevételével látta el, és ezáltal a hitelezői követelések kielégítése teljes mértékben megghiúsulhat. Ezen felperesi hivatkozás alapján elsőként az adós gazdálkodó szervezet vezetőinek hitelezőkkel szembeni kárfelelősségre vonatkozó anyagi jogi szabályokat kellett meghatározni és vizsgálni, hogy a felperes a kárfelelősség megállapításához a tényállási elemeket előadta-e és bizonyította-e.

[22] Ha a jogi személy vezető tisztségviselője a jogi személy tevékenységi körében jár el, és ilyenkor a jogi személlyel szerződéses vagy szerződésen kívüli jogviszonyban álló harmadik személynek érdeksérelmet okoz, a polgári jogi felelősség jogkövetkezményei általában a jogi személlyel szemben alkalmazhatók.

Más a helyzet akkor, ha a jogszabály szankciós jelleggel átviszi a felelősséget a vezető tisztségviselőre. Ebben az esetben a vezető tisztségviselő a deliktuális kárfelelősség feltételei szerint felel a felróható magatartással okozati összefüggésben keletkező vagyoni hátrányért.

A gazdasági társaságokról szóló 2006. évi IV. törvény (Gt.) 30. § (3) bekezdése továbbfejlesztette a vezető tisztségviselőre irányuló korábbi felelősségi szabályokat, és a korlátozott felelősség speciális áttörésével a jogszerűtlen gazdálkodásért való felelősség (wrongful trading) intézményét honosította meg annak érdekében, hogy a gazdasági társaság vezetését csődközelben visszatartsa a hitelezői érdekeket sértő magatartásoktól. A hitelezővédelmi tényállás beiktatását az indokolta, hogy a felelősen gazdálkodó üzletembertől elvárható, hogy az irányítása alatt álló céget a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet

bekövetkezte esetén úgy működtesse tovább, hogy a hitelezők esélyét követeléseik behajtására ne veszélyeztesse. Ilyen esetben a vezető tisztségviselőnek – ha nem kezdeményezi a csődeljárást, illetve a felszámolási eljárást – minden intézkedésével arra kell törekednie, hogy a hitelezők követelésükhöz hozzájussanak.

A fenyegető fizetéseképtelenség bekövetkezése esetén a vezetővel szembeni kártérítési felelősséghez az igényérvényesítés szabályait a 2006. július 1. napján hatályba lépett 2006. évi VI. törvény iktatta be a Cstv. – mint külön törvény – rendelkezései közé akként, hogy az igényérvényesítés két lépcsőben történhet, először megállapítási kereset [Cstv. 33/A. § (1) bekezdés], majd annak eredményessége után külön marasztalási kereset előterjesztésével.

A Ptk. 2014. március 15. napján történt hatályba lépésével egyidejűleg hatályon kívül helyezésre került a Gt. (és annak 30. §-a), azonban a gazdasági társaság vezető tisztségviselőjének a gazdasági társaság megszűnése esetére a Ptk. 3:118. §-a azonos rendelkezést tartalmaz, amelyet a Cstv. 33/A. § (14) bekezdése alapján szintén együttesen kell alkalmazni a Cstv. 33/A. § rendelkezéseivel. A fentiekből következően a perben az adós felszámolására tekintettel a felperes keresete folytán az alperesek vezetői felelősségét – mint ahogyan azt az elsőfokú bíróság helyesen megállapította – a Ptk. 3:118. §-a és a Cstv. 33/A. §-ának rendelkezései alapján kell vizsgálni.

[1] Az elsőfokú bíróság által a keresetlevél benyújtásának időpontjára (2021. december 8.) tekintettel helyesen alkalmazott – a Cstv. 83/R. § (4) bekezdése alapján a 2017. július 1. napjától indult perekben irányadó, 2017. július 1. napjától hatályos – Cstv. 33/A. § (1) bekezdése szerint a hitelező vagy – az adós nevében – a felszámoló, a felszámolási eljárás alatt keresettel kérheti a 6. § szerint illetékes bíróságtól annak megállapítását, hogy azok, akik a gazdálkodó szervezet vezetői voltak a felszámolás kezdő időpontját megelőző három évben, és a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követően, a feladataikat nem a hitelezők érdekeinek figyelembevételével látták el és ezzel okozati összefüggésben a gazdálkodó szervezet vagyona csökkent, vagy a hitelező követeléseinek teljes mértékben történő kielégítése más okból megghiúsulhat.

A (4) bekezdés szerint mentesül a felelősség alól a vezető, ha bizonyítja, hogy a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követően nem vállalt az adós pénzügyi helyzetéhez képest indokolatlan üzleti kockázatot, illetve az adott helyzetben az ilyen tisztséget betöltő személytől elvárható valamennyi intézkedést megtette, a hitelezői veszteségek elkerülése, csökkentése, továbbá az adós gazdálkodó szervezet legfőbb szerve (döntéshozó szerve) intézkedéseinek kezdeményezés érdekében.

Az (5) bekezdés szerint, amennyiben a vezető a felszámolás kezdő időpontját megelőzően neki felróhatóan nem vagy nem megfelelően tett eleget a gazdálkodó szervezet éves beszámolója (összevont, konszolidált éves beszámoló) külön jogszabályban meghatározott letétbe helyezési és közzétételi kötelezettségének vagy nem teljesíti a 31. § (1) bekezdés a)-d) pontja szerinti beszámoló készítési, irat- és vagyónátadási, továbbá tájékoztatási kötelezettségét, neki kell bizonyítania, hogy a vezető tisztségének időtartama alatt nem következett be fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet, vagy ha ilyen körülmény fennállt, vezetési feladatai ellátása során a hitelezők érdekeit is figyelembe vette.

[23] A vezető által a hitelezőknek okozott kárt tehát „kétlépcsős” perben lehet érvényesíteni. A Cstv. 33/A. § (1) bekezdés szerinti elsőlépcsős megállapítási pernél egy olyan speciális perről van szó, amelynek megindítására mind az adós felszámolója, mind az adós hitelezői jogosultak. Amennyiben egy hitelező indítja a megállapítási pert, annak eljárásjogi célját, lényegét tekintve egyfajta „perbizomány” jön létre, mivel ő ilyen esetben a további hitelezők érdekében is perel. A vezető tisztségviselő helytállási kötelezettségének jogerős ítélettel történő megállapítása esetén ugyanis utóbb a Cstv. 33/A. § (11) bekezdése alapján a marasztalási per megindítására bármely hitelező keresetet terjeszthet elő, a felszámolás során kielégítetlenül maradt követelésének érvényesítése érdekében. Ez tartalmában azt jelenti, hogy az adós gazdálkodó szervezetnél bekövetkező teljes vagyonsökkenés, illetve valamennyi hitelező követésének teljes mértékben történő kielégítése megghiúsulásának megállapítására terjeszthet elő keresetet a hitelező a Cstv. 33/A. § (1) bekezdése szerinti perben, függetlenül saját hitelezői igényének mértékétől

[24] Nem vitatottan a felperes hitelezői igényét az adós felszámolója nyilvántartásba vette, így a Cstv. 3. § (1) bekezdés cd) pontja szerint a felperes hitelezőnek minősül, azaz a Cstv. 33/A. § (1) bekezdése szerinti megállapítási per megindítására jogosult volt. Nem vitatta az alperes azt sem, hogy a kereset előterjesztése a Cstv. 33/A. § (1) bekezdése szerinti határidőben a felszámolási eljárás alatt történt, mint ahogyan azt sem, hogy a felszámolás kezdő időpontját (2019. október 28.) megelőző három éven belül az adós vezető tisztségviselője volt, ezért a kereset érdemben vizsgálható volt

[25] A Ptk. 3:118. §-a szerinti vezetői felelősséget tételesen kimondó és ezzel együtt alkalmazandó Cstv. 33/A. § (1) bekezdése szerinti kereset kártérítési felelősséget állapít meg, amely alapján a felperesnek kell állítania és bizonyítania – a felszámolás speciális szabályait is figyelembe véve – az adós gazdálkodó szervezet fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzete bekövetkeztét, és időpontját, amikor már a fizetéseképtelenség fennállt.

– az ezt követően kifejtett a hitelezők érdekeit figyelmen kívül hagyó vezetői magatartást (vagy mulasztást), amellyel az adós társaság vagyona csökkent vagy a hitelezői követelések teljes kielégítését megghiúsíthatja,

– és az ezek közötti okozati összefüggést.

A Cstv. 33/A. § (1) bekezdése esetében hitelezők érdekeit figyelmen kívül hagyó, a vezető tisztségviselő felelőssége megállapításának alapjául több magatartás, és ezáltal több tényállás szolgálhat: – a felperes keresetében megjelölt tényállítástól függően – a vezető vagyonsökkenést okozó, vagy más, a hitelezők kielégítése teljes kielégítése megghiúsulását okozó magatartása. A Cstv. 33/A. § (1) bekezdésében szereplő felelősségi tényállás egyes alosztályai tehát a vezető tisztségviselő magatartásának eredménye alapján különböznek egymástól. E jogszabályi rendelkezés 2017. július 1. napján hatályba lépett módosítása egyértelművé tette, hogy a hitelezői érdekeket figyelmen kívül hagyó vezetői magatartás két, egymástól elkülönülő lehetséges jogkövetkezménye állhat fenn, egyrészt a vagyonsökkenés, másrészt a hitelezői követelések teljes mértékben történő kielégítésének más okból, tehát a vagyonsökkenésen kívüli okból bekövetkező megghiúsulása. (Kúria Gfv.VI.30.325/2021/6. szám). Amennyiben a felperes keresetében arra hivatkozik, hogy a vezető magatartása vagyonsökkenést okoz, a bizonyítandó tény a vagyonsökkenést okozó magatartás, és a

vagyonsökkenés mértéke, míg abban az esetben, ha a felperes a hitelezői igény teljes kielégítésének megghiúsítására hivatkozik, a vagyonsökkenés nem tényállási elem. Ebben az esetben azt kell bizonyítani, hogy a felszámolási eljárásban bejelentett, a felszámoló által nyilvántartásba vett hitelezői igények kielégítése a vezető tisztségviselő hitelezői érdekeket sértő más (nem vagyonsökkenést okozó) magatartása következtében megghiúsulhat.

A fenti tényállási elemek felperes általi bizonyítását követően, az alperes a Cstv. 33/A. § (4) bekezdésben foglaltak szerint kimentheti magát.

[26] Amennyiben a felperes a Cstv. 33/A. § (5) bekezdése szerint arra is hivatkozik – és igazolja –, hogy a vezető neki felróhatóan nem vagy nem megfelelően tett eleget a gazdálkodó szervezet beszámolója letétbe helyezési és közzétételi kötelezettségének, vagy nem teljesítette a Cstv. 31. §-ban foglalt kötelezettségét, ez nem külön felelősségi szabály, ahogyan ezt a Kúria Gfv.VI.30.198/2021/4. számú döntésében is kifejtette, hanem a Cstv. 33/A. § (1) bekezdésével együtt alkalmazandó. A Cstv. 33/A. § 2017. július 1. napjától hatályos (5) bekezdése a korábbi szabályozástól eltérően nem a hitelezői érdekek sérelmére vonatkozó törvényi vélelmet tartalmaz, hanem a szabályozás – tartalmában is eltérően – a bizonyítási kötelezettség fordulására vonatkozó szabályt ír elő (BDT2018. 3831).

[27] Erre tekintettel a Cstv. 33/A. § (1) és (5) bekezdésére is alapított kereseti kérelem esetén – ha a felperes a vezető mulasztását (azaz a beszámolókéészítési és letétbe helyezési kötelezettség, vagy Cstv. 31. §-ban foglalt kötelezettség teljesítésének mulasztását) állítja és igazolja – a Cstv. 33/A. § (1) bekezdésében írt, a vezetői felelősség megállapítására vonatkozó tények tekintetében az alábbi két tényállási elemre a felperesnek csak tényállítást kell tennie:

– a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet fennálltára az alperes vezetői tisztségviselői jogviszonya alatt, konkrét időpont megjelölése nélkül,

– és vezető hitelezői érdekeket sértő magatartásra; konkrét vagyonsökkenést okozó vagy más nem vagyonsökkenésben megnyilvánuló, a hitelezők követelésének teljes kielégítését megghiúsító károkozó magatartás megjelölése nélkül. Ilyenkor nem a Cstv. 31. §-ba foglaltak szerinti mulasztás a hitelezői érdeket sértő magatartás, hanem olyan más magatartás, amely az iratok hiánya miatt nem ismerhető meg. (Kúria Gfv.VI.30.198/2021/4. szám, Gfv.VI.30.325/2021/6. szám).

[28] Az alperes mulasztásának következménye a Cstv. 33/A. § (5) bekezdése értelmében a bizonyítási teher átfordulása órá, ezért a perben az alperesnek kell bizonyítania, hogy a vezetői tisztségének időtartama alatt nem következett be fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet, vagy ha ilyen körülmény fennállt, a vezetési feladatai során a hitelezők érdekeit is figyelembe vette. Mindaddig, amíg e tényeket nem bizonyítja, ezek ellenkezőjét kell bizonyított ténynek tekinteni, nevezetesen, hogy az adós fizetéseképtelen helyzetben volt a vezetői tisztség időtartama alatt és a feladatai ellátása során a hitelezői érdekeket nem vette figyelembe (Kúria Gfv.VI.30.198/2021/4. szám).

[29] A Cstv. 33/A. § (1) és (5) bekezdésre alapított kereset esetén a felperes bizonyítási érdekébe tartozik továbbra is a vezető tisztségviselő hitelezői érdeket sértő magatartása (mulasztása) és a hitelezői igények megghiúsulása közötti ok-okozati összefüggés bizonyítása. Etekintetben a bizonyítási teher a Cstv. 33/A. § (5) bekezdésre alapított igénynél sem fordul (BDT2020. 4121). Bár a Cstv. 33/A. § (5) bekezdéséhez fűzött indokolás szerint „ez esetben nem tényállási elem a vagyonsökkenés, illetve a vezetői mulasztás és a vagyonsökkenés közötti okozati összefüggés”, azonban a jogszabály szövegéből ez nem vezethető le. Ha azonban az adós iratait a vezető a felszámolónak nem adta át, a felperes bizonyítási szükséghelyzetre hivatkozhat, melynek következtében azt a tényt, hogy az okozati összefüggés fennáll, a bíróság valósnak fogadhatja el.

[30] Jelen esetben a felperes a Cstv. 33/A. § (1) és (5) bekezdésében foglaltakra alapította keresetét, hivatkozva arra, hogy az adós 2019. és 2020. évi beszámolójának letétbe helyezése és közzététele nem történt meg, mint ahogyan az adós teljes iratanyagának a felszámoló részre történő átadása sem. Ennek tényét az alperes nem vitatta, állította ugyanakkor ellenkérelmében, hogy 2019. november 6. napjától nem volt az adós vezető tisztségviselője. Az elsőfokú bíróság megállapította az alperes mulasztását a beszámoló közzététele és a Cstv. 31. § (1) bekezdésében meghatározott kötelezettségek tekintetében, amely miatt alkalmazhatónak találta a Cstv. 33/A. § (5) bekezdését. Az alperes fellebbezésében ezzel szemben állította, a perben a vezetői felelősség valamennyi feltételét a felperesnek kell bizonyítania.

[31] A vezető tisztségviselőt a cég működése alatt beszámoló- és mérlegkészítési és közzétételi kötelezettség terheli [számvitelről szóló 2000. évi C. törvény (Számv.tv.) 20.§ (6) bekezdés]. A vezetőt ezen túl, az adós felszámolásának elrendelése esetén, tevékenységzáró mérlegkészítési kötelezettség és irat-, és vagyonátadási kötelezettség terheli [Cstv. 31. § (1) bekezdés a) és b) pont]. Ezek a kötelezettségek a vezetői tisztség fennállása alatt terhelik a vezetőt, illetve, ha a vezetői tisztsége a felszámolást megelőzően megszűnik, úgy az irat-, és vagyonátadás megtörténtét kell igazolnia.

[32] Tény, 2017. július 26. napjától a felszámolás elrendeléséig az adós vezető tisztségviselője a közhiteles cégnyilvántartás szerint az alperes volt. A Ptk 3:25.§ (1) bekezdés d) pontja szerint a vezetői megbízás lemondással megszűnik. A vezető a megbízásról a jogi személyhez vagy döntéshozó szervéhez címzett nyilatkozattal bármikor lemondhat.

[33] A cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról szóló 2016. évi V. törvény (Ctv.) 22. § (1) bekezdése szerint a cégnyilvántartás hitelesen tanúsítja a benne feltüntetett adatok, továbbá bejegyzett jogok és tények fennállását, illetve azok változásait. Az alperes sem vitatta, hogy az ügyvezetői tisztségről való lemondás a cégnyilvántartásban átvezetésére nem került. A Ctv. 22. § (4) bekezdése szerint azonban, harmadik személy hivatkozhat olyan okiratra és adatra is, amely tekintetében a cég nem tett eleget a cégbírósági bejelentés, illetve közzétételi kötelezettségének, kivéve, ha az okiratban foglaltakhoz – a nyilvánosságra hozatal hiányában – nem fűződik joghatály.

Utóbbi szabályból következően egyértelmű, hogy a cég adatait – így a vezető tisztségviselőre vonatkozó adatokat is – feltüntető cégnyilvántartás adataival szemben van helye

bizonyításnak, amelyre az köteles, akinek érdekében áll, hogy a cégjegyzék adataitól eltérő állapotot a bíróság valósnak fogadja el (hasonlóan Debreceni Ítéltábla Gf.III.30.398/2015/9.). A Ctv. alapján az adatváltozás bejelentése nem az alperes, hanem a cég kötelezettsége [Ctv. 33-34. §-a]. A Ctv. 33. § (2) bekezdése szerint a változás bejegyzésre irányuló kérelmet a cég képviselője jogi képviselő útján köteles előterjeszteni, amely szabályból következően az alperest, mint lemondott vezetőt ilyen törvényi kötelezettség nem terhelte.

Következésképpen a perben az alperest terhelte annak bizonyítása, hogy – a cégnyilvántartás adataival szemben – 2019. november 6. napján ügyvezetői tisztsége megszűnt [Pp. 265. § (1) bekezdés]. Az alperes az adós egyedüli tagjához címzett nyilatkozat csatolásával kívánta igazolni, hogy lemondott, és azt a döntéshozó tudomásul vette, azt az adós a cégbírósághoz bejelentette

[34] Az alperes az ügyvezető tisztségéről való lemondó nyilatkozatot megtette, azt az illetékes cégbírósághoz benyújtották, és a változásbejegyzést nem ezen nyilatkozat hibája miatt utasította vissza a cégbíróság. A lemondó nyilatkozatot és a vezetői jogviszony megszűnését pedig nem érinti, hogy az új ügyvezetővel szemben kizáró ok áll fenn, mivel a lemondásnak nem feltétele, hogy az új ügyvezető megválasztása megtörténjen. Ezen tényekből arra lehet következtetni, hogy az alperes adósnál betöltött ügyvezetői tisztsége az általa állított időpontban – a felszámolás elrendelése előtt – lemondással megszűnt. Ennek megítélése szempontjából nincs jelentősége annak, hogy az alperes a Ctv. 88. § (1) bekezdésében meghatározott törvényességi felügyeleti eljárást nem kezdeményezett, mivel az nem kötelezettség a számára. Ezért az alperest képviselési jogának megszűnése miatt a lemondását követően az adóssal kapcsolatos beszámoló készítési, és a felszámolási eljáráshoz kapcsolódóan tevékenység zárómérleg készítési kötelezettség nem terhelte.

[35] Mivel a vezető rábízott idegen vagyonnal gazdálkodik, mint megbízott megbízatásának megszűnésekor a rábízott vagyonnal el kell számolnia, azt a gazdálkodó szervezetnek vissza kell adnia (Ptk. 6:279. §.). Ha a megbízatása azért szűnik meg, mert az adós gazdálkodó szervezet felszámolás alá kerül, kötelezettségét a Cstv. 31. § (1) bekezdés a) és b) pontja tartalmazza. Ez alapján a vezető tisztségviselőt a felszámolást megelőző nappal záróleltár és éves beszámolókészítési kötelezettség terheli, továbbá a Cstv. 31. § (1) bekezdés b) pontja szerint leltárkészítési kötelezettsége és 30 napon belül vagyonátadási kötelezettsége áll fenn a felszámoló felé. A Cstv. 33.§ (1) bekezdéséből következően a volt vezetőt is terheli a Cstv. 31. § szerinti kötelezettség, kivéve, ha bizonyítja, hogy a felszámolás megszűnését megelőzően a társaság felé elszámolt, a társaság iratait, vagyonát átadta, és tájékoztatási kötelezettségének eleget tett (Szegedi Ítéltábla Gf.III.30.253/2010/4. szám és Kúria Gfv.VI.30.238/2021/9. szám).

[36] Az alperes azonban fellebbezésében nem állította, hogy az iratanyagot az újabb vezetőnek átadta volna. A felszámoló felhívására az iratok és a vagyon fellelhetőségének helyét az alperes nem is jelentette be. Mindezek egybevetéséből az következik, hogy az irat- és vagyonátadás az alperes részéről nem bizonyított, ezért az irat- és vagyonátadásra az alperes, mint volt vezető köteles a felszámoló felé a Cstv. 31. §-a alapján, amely azonban nem történt meg.

[37] A Cstv. 33/A. § (5) bekezdésében meghatározott kötelezettségek bármelyikének elmulasztása önállóan is megalapozza az ebben a bekezdésben szereplő bizonyítási szabály alkalmazhatóságát. Ezért az irat- és vagyonátadási kötelezettség elmulasztás mellett nem volt jelentősége annak, hogy az alperest a 2019. és 2020. évekre vonatkozóan a beszámoló letétbe helyezési és közzétételi kötelezettség nem terhelte. Mindezekre tekintettel – mint ahogyan azt az elsőfokú bíróság helyesen megállapította – a Cstv. 33/A. § (5) bekezdése szerint a bizonyítási teher megfordult.

[38] A bizonyítási teher Cstv. 33/A. § (5) bekezdése szerinti fordulása miatt elegendő volt a felperesnek a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét és a hitelezői érdek figyelembe nem vételét állítania, és az okozati összefüggés tekintetében az irathány miatt hivatkozhatott a bizonyítási szükséghelyzet fennálltára (Pp. 265. §), amely esetén a felperes által bizonyítandó tény a bíróság valósnak fogadhatja el.

Az alperesnek kellett ezért – fellebbezési érvelésével ellentétben – állítani és bizonyítani, hogy a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet nem következett be, vagy ha igen, ezt követően a hitelezői érdekeket is figyelembe vette, és valószínűsíthette, hogy a bizonyítási szükséghelyzet nem áll fenn.

[39] A felperes állítási kötelezettségének eleget téve előadta, álláspontja szerint az adós fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzete 2019. március 27. napjától fennállt. Az elsőfokú bíróság a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztének időpontját ezzel egyezően állapította meg, amelyet az alperes az elsőfokú eljárásban és fellebbezésében is vitatott.

[40] A fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezte az az időpont a Cstv. 33/A. § (3) bekezdése értelmében, amelytől kezdve a gazdálkodó szervezet vezetői előre látták, vagy az ilyen tisztséget betöltő személytől elvárható gondosság mellett látniuk kellett, hogy a gazdálkodó szervezet nem lesz képes esedékességkor kielégíteni a vele szemben fennálló követeléseket. Ennek fennállása alatt a vezető tisztségviselőnek a hitelezői érdekeket szolgálva kell gazdálkodnia. Ez a kötelező gazdálkodási elv addig áll fenn, amíg a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet (BH2014. 188). Fenyegető fizetéseképtelenség esetén nem az a döntő, hogy van-e az adós olyan tartozása, amely alapján a Cstv. 27. § (2) bekezdése értelmében – az erre irányuló kérelem esetén – fizetéseképtelennek minősülne, és vele szemben felszámolási eljárás kezdeményezhető, hanem a lényeges az, hogy az adós tartozását esedékességkor képes-e megfizetni. A fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet akkor következik be, amikor az adós a tartozásait likvid vagyon hiányában nem képes kifizetni (objektív feltétel), és erről a vezető tisztségviselő tudomást szerzett vagy gondos eljárás esetén tudomást kellett volna szereznie (szubjektív feltétel). A fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet megállapíthatóságához szükséges objektív feltétel akkor áll be, amikor az adós esedékes tartozásának összege meghaladja a társaság likvid vagy könnyen likviddé tehető vagyonát, és ezt a helyzetet a tartozások átütemezésével, esetleg reálishan visszafizethető kölcsön felvételével vagy más módon nem hárították el. A tartozás esedékességkor történő kielégítésének képessége tehát likvid pénzeszköz meglétét feltételezi, vagyis nem elegendő, hogy az adós teljes vagyona „készpénzzé konvertálása esetén” egyébként fedezetet nyújtana a tartozások kielégítésére. A hangsúly az esedékességkor történő kielégítésen van: az adós vezető tisztségviselőinek folyamatosan figyelemmel kell követni a cég esedékes, lejárt tartozásait és a cash-flow kimutatás.

A szubjektív feltétel esetén azt kell vizsgálni, hogy az objektív feltétel bekövetkezéséről történő tudomásszerzés egy ilyen tisztséget ellátó személytől kellő gondosság tanúsítása esetén elvárható-e.

[41] A tartozás esedékességkor történő kielégítésének „képessége” likvid pénzeszköz meglétét feltételezi, vagyis nem elegendő, ha az adós teljes vagyona – készpénzzé konvertálása esetén – egyébként fedezetet nyújtana a tartozások kielégítésére. A hangsúly evonatkozásban az esedékességkor történő kielégítésen van, az adós képviselőinek folyamatosan figyelemmel kell tehát követniük a cég esedékes, lejárt tartozásait, és a cash flow kimutatást. A vezető döntési szabadsága kiterjed arra, hogy a lejárt tartozásokat milyen sorrendben elégíti ki, nincs olyan jogszabályi előírás, amely meghatározná, hogy a még fizetéseképtelennek nem nyilvánított adósnak tartozásai rendezése során milyen sorrendet kell követnie (BDT 2013/3/47., Ítéltáblai Határozatok 2013/1/3. számú döntés).

[42] Az alperes fellebbezésében előadottak alapján a Cstv. 33/A. § (3) bekezdésében meghatározott fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet hiánya nem állapítható meg. Önmagában a saját tőke összegéből, az adós iratai nélkül nem lehet következtetést arra levonni, hogy az adós rendelkezett volna likvid vagyonnal ahhoz, hogy a kötelezettségeit esedékességükkor ki tudja elégíteni. Emellett a mérleg a gazdasági év végére vonatkozóan (december 31.) adhat iránymutatást az adós vagyoni helyzetéről, ebből statikusan, egy időpontra vonatkoztatva vizsgálható a likvid vagyon, azaz a készpénz és könnyen készpénzzé tehető vagyon. Az év végi adatból tehát nem következik, hogy mintegy három hónap elteltével is ugyanez az állapot állt fenn. Az alperes állítása szerint utóbb a felperes követelésének egy része terült meg, amely szintén nem támasztja alá, hogy valamennyi kötelezettsége teljesítéséhez elegendő vagyona lett volna az adósnak.

[43] Az alperes a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét illetően más tényállítást, bizonyítási indítványt pedig nem terjesztett elő, így további bizonyítás nem volt folytatható ezen körülménnyel összefüggésben. A Cstv. 33/A. § (1) bekezdése szerinti vezetői felelősség megállapítása iránti perben ugyanis törvény nem ad lehetőséget a bíróságnak bizonyítás hivatalbóli elrendelésére, ezért az ilyen perben a Pp. 276. § (2) bekezdése értelmében a bíróság kizárólag akkor folytathat le bizonyítást, ha azt a felek indítványozzák. Helyesen állapította meg így a perben rendelkezésre álló adatok alapján az elsőfokú bíróság, hogy 2019. március 27. napján az adós fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzete bekövetkezett, ennek ellenkezőjét a perben az alperes nem bizonyította.

[44] A fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztének fenti időpontját követően az alperes saját maga által is elismerten 2019. november 6. napjáig az adós vezető tisztségviselője volt. Az elsőfokú bíróság megállapította ugyanakkor, hogy ezt követően is ténylegesen vezetői feladatokat látott el, ezáltal ebben az időtartamban a Cstv. 33/A. § (2) bekezdése szerinti vezetőnek tekintette. Ezt az alperes fellebbezésében iratellenesnek tartotta, és sérelmezte személy 2 neve és a lemondáskor okiratokat szerkesztő ügyvéd tanúkenti meghallgatásának mellőzését.

[45] személy 2 neve tanúkenti meghallgatását – az alperes fellebbezési érvelésével ellentétben – helyesen mellőzte az elsőfokú bíróság, mivel az elrendelt elővezetésről készült rendőri jelentés szerint az alperes által megadott címen a tanú nem volt fellelhető, más címet

pedig az alperes nem jelentett be. Szükségtelen volt az alperes lemondásakor okiratot szerkesztő ügyvéd tanúkénti meghallgatása is, ugyanis az csak okírszerkesztés időpontjában fennálló körülményekről tudott volna nyilatkozni, amelyből nem lehet következtetést levonni az azt követően az adós vezetését érintően ténylegesen megvalósult eseményekre. Ezért az egyéb peradatok alapján kellett vizsgálni az elsőfokú ítéletnek azt a megállapítását, miszerint az alperes a lemondását követően is vezetői feladatokat látott el.

[46] A Pp. 369. § (3) bekezdés a) pontja értelmében a másodfokú eljárásban a mérlegelési szabadság korlátozott, ugyanis a másodfokú bíróság a bizonyítás eredményét csak akkor mérlegelheti felül, ha az okszerűtlen volt. Ez akkor állapítható meg, ha a tényállás iratellenes, hiányos vagy logikai ellentmondást tartalmaz, továbbá, ha a bizonyítékokból csak a fellebbezéssel támadott határozattól eltérő ténybeli következtetésre lehet jutni. Nem ad alapot ezért a bizonyítékok felülmérlegelésére, ha az egyes bizonyítékokból eltérő ténybeli következtetés is levonható lett volna.

[47] Az elsőfokú bíróság az alperes lemondását követő vezetői tevékenysége kapcsán döntését minden körülményre, a bizonyítékok értékelésének módjára is kiterjedően megindokolta. Részletesen kifejtette, hogy a bizonyítékok mérlegelésénél milyen körülményeket vett irányadónak, egyes bizonyítékoknak milyen okok miatt tulajdonított bizonyító erőt, más bizonyítékokat miért nem fogadott el. Lényeges, az adós adóbevallásainak benyújtása az alperes ügyfélkapujáról történt, amelyet illetően az alperes nem adott észszerű magyarázatot arra, a lemondását követően hogyan férhetett hozzá olyan személy, akinek az alperes az adós iratait a saját nyilatkozata szerint korábban átadta, miért nem gondoskodott az alperes arról, hogy ügyfélkapujához más ne férjen hozzá. (11. sorszámú jegyzőkönyv 2. oldal 3. és 4. bekezdés). Az alperes ügyfélkapujához való jogosulatlan hozzáférés pedig a tanú fellelhetősége hiányában nem bizonyítható. Mindezekre tekintettel nem állapítható meg, hogy a bizonyítékokból kizárólag azt a következtetést lehetne levonni, hogy az alperes a lemondását követően nem járt el ténylegesen vezetőként. Nem a bizonyítékok okszerűtlen mérlegelésén alapul tehát az elsőfokú bíróságnak az a megállapítása, hogy az alperes 2019. november 6. napját követően is az adós tényleges vezetőjeként eljár. Ezért ezzel összefüggésben a tényállás módosításának nem volt helye. Ezáltal pedig az adós fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetének bekövetkeztét követően, az ilyen helyzetben kifejtett vezetői magatartások körében az alperes lemondása utáni magatartások is értékelendők és figyelembe vehetők voltak a vezetői felelősség körében.

[48] A kárkötelem következő eleme a jogellenes magatartás, amelyre a Cstv. 33/A. § (5) bekezdése szerint vezetői mulasztás miatt a felperesnek konkrét, hitelezői érdeket sértő vezetői magatartást nem kellett állítani, azonban ez azt is jelenti, hogy az alperesnek azt kellett valószínűsítania, hogy a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezésétől a hitelezők érdekeit valamennyi intézkedésénél figyelembe vette, az ilyen tisztséget betöltő személytől elvárható valamennyi intézkedést megtette a hitelezői veszteségek elkerülése, csökkentése érdekében, azaz nem volt jogellenes, hitelezői érdeket sértő magatartása. Ezt az alperes – hasonlóan a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztének hiányához – elsősorban alapbizonylattal alátámasztott könyvelési iratokkal tudta volna valószínűsíteni, azonban könyvelési iratanyag a felszámoló részére átadásra nem került. A hitelezői érdekeket figyelembe vevő magatartás kapcsán pedig nem elegendő általánosságban állítani, hogy a vezető ennek megfelelően járt el, az adós vagyont az adós érdekében használta fel, erre részletes nyilatkozatot is kell tenni, amelyet az alperes elmulasztott, ilyen előadást a fellebbezésben sem tett, csupán arra hivatkozott, hogy nincs peradat a hitelezői érdeket sértő

magatartására, és az ügyvezetői tisztségéről való lemondáskor is a hitelezői érdekeknek megfelelően járt el. Ezen utóbbinak azonban ellentmond, hogy nem készített vezető tisztségviselésének utolsó napjára vonatkozóan mérleget és ehhez kapcsolódóan beszámolót, amelynek aláírásával felelősséget vállalt volna azért, hogy ezzel a vagyonnal rendelkezett a cég tisztsége megszűnésének napján, míg az új vezető munkáját erre a mérlegre, beszámolóra alapítva kezdhette volna meg. Nem tett továbbá nyilatkozatot a mérlegfordulónaptól bekövetkezett lényeges változásokról és teljességi nyilatkozatot az átadott vagyontárgyakról és iratokról. Nem vonható le így olyan következtetés, hogy a volt vezető tisztségviselő megtette volna mindazon intézkedést, amelyek a fizetése képtelenséggel fenyegető helyzetben lévő adós gazdasági életből való leggyorsabb kivezetését szolgálják, a meglévő hitelezői igények minél nagyobb arányban kielégíthetők.

[49] A hitelezői érdeket sértő magatartással összefüggésben a felperes keresetében a Cstv. 33/A. § (1) bekezdésének második fordulát jelölte meg, azaz azt, hogy a hitelezői követelések teljes mértékben történő kielégítésének megghiúsulhat, amely a már kifejtettek szerint nem esik egybe a vagyonsökkenéssel. Miután a bíróság a felperes jogállításhoz kötve van [Pp. 342. § (3) bekezdés], nem lehet és kell vizsgálni a felperes igényét más anyagi jogi jogszabályi rendelkezése, a 33/A. § (1) bekezdésének a felperes által nem hivatkozott fordulata, azaz vagyonsökkenés alapján (hasonlóan: BDT2022. 4554). Ezért a perben – az alperes fellebbezési érvelésével ellentétben – nem kellett vizsgálni, hogy az adós vagyona csökkent-e vagy sem az alperes valamely magatartása következtében, ezek kapcsán bizonyítás lefolytatása nem volt szükséges. A hitelezői követelések teljes mértékben történő kielégítésének megghiúsulását pedig az alperes sem az elsőfokú eljárásban, sem a fellebbezésében nem vitatta.

[50] A felperes keresete alapján így azt kellett vizsgálni, hogy az alperes hitelezői érdekeket sértő magatartásával okozati összefüggésben hiúsult-e meg a hitelezői követelések teljes mértékben történő kielégítése, akár önállóan, akár úgy, hogy az oksági folyamatban mind az ő, mind esetlegesen más vezető mulasztása releváns szerepet játszott-e. A felelősség megállapítása során tehát nem annak van döntő jelentősége, hogy az alperes vezetői időszakában mekkora összegű hitelezői igénye keletkezett a felperesnek az adóssal szemben. Arra hivatkozással, hogy a felperes követelésének egy része később keletkezett, az alperes nem mentesülhet a felelősség alól (Kúria Gfv.VI.30.198/2021/4. szám). Nem kellett ezért vizsgálni, hogy a felperes követelésének egyes részei mikor keletkeztek.

[51] Az alperes a hitelezői érdeket sértő magatartással való okozati összefüggését illetően a felperes a Pp. 265. § (2) bekezdése szerinti bizonyítási szükséghelyzetre hivatkozott, amely akkor áll fenn, ha a bizonyításban érdekelt fél valószínűsíti, hogy

a) a bizonyítási indítványhoz nélkülözhetetlen adatokkal kizárólag az ellenérdekű fél rendelkezik, és igazolja, hogy ezek megszerzéséhez szükséges intézkedéseket megtette,

b) a tényállítás bizonyítása számára nem lehetséges, de az ellenérdekű féltől elvárható az állított tények fenn nem állásának a bizonyítása, vagy

c) a bizonyítás sikerességét az ellenérdekű fél neki felróhatóan hiúsította meg,

és az ellenérdekű fél nem valószínűsíti az a)-c) pontban foglaltak ellenkezőjét.

Az alperes a vezető tisztségviselői jogviszonyáról való lemondását követően az adós iratait nem adta át az általa mint tag által kijelölt új vezetőnek, és a felszámolási eljárásban sem adta át a felszámoló részére az iratokat. Ennek ellenkezőjét a fellebbezésében nem állította. Ezzel igazolt, hogy a felperes számára az alperes felelősségének megállapításához szükséges tényállási elem (okozati összefüggés) bizonyítása nem lehetséges, mert az adós vagyonára a teljes iratanyag hiányában nem tud konkrétan nyilatkozni, így az alperestől elvárható az állított okozati összefüggés fenn nem állításának bizonyítása. Az alperes ennek ellenkezőjét a fellebbezésében sem valószínűsítette. A felperes így valószínűsította, hogy bizonyítási szükséghelyzetben van az okozati összefüggés ténye tekintetében. A Pp. 265. § (3) bekezdése értelmében bizonyítási szükséghelyzet fennállása esetén a szükséghelyzetben lévő fél által bizonyítandó tényt a bíróság valósnak fogadhatja el, ha annak tekintetében kételye nem merül fel.

[52] Ebből következően valósnak kell elfogadni azt, hogy az alperes mulasztása és a hitelezői igények kielégítésének megghiúsulása közt ok-okozati összefüggés áll fenn. A bizonyítási szükséghelyzet fennálltára tekintettel valónak elfogadott tényre figyelemmel az alperesnek kellett volna bizonyítania, hogy ha tanúsított is hitelezői érdeket sértő magatartást, az nem áll okozati összefüggésben a hitelezői igények kielégítésének megghiúsulásával. Az alperes azonban nem bizonyította az okozati összefüggés hiányát, ennek ellenkezőjét a fellebbezésében nem állította.

[53] Mindezek alapján megállapítható volt, hogy az alperes Cstv. 33/A. § (1) bekezdése szerinti vezetői felelősségének valamennyi jogszabályi feltétele fennáll.

[54] A kifejtettekre tekintettel az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

[55] Az alperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján köteles megtéríteni a felperesnek a jogi képviselővel felmerült, a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (3) bekezdése szerint – 8 munkaóra figyelembevételével – megállapított ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltségét.

[56] A feleket az ügyben az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 62. § (1) bekezdés v) pontja szerint megillető illetékfeljegyzési jog ellenére előzetesen megfizetett fellebbezési eljárási illeték viselésére pervesztessége folytán a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján az alperes köteles.

Dr. Jobbágy Ildikó s.k.

a tanács elnöke

Dr. Tolna András s.k.

előadó bíró

Dr. Dobler László s.k.

táblabíró